

R
563

RA-4791

Uõso = willi,

ehf

head kumbed, mis peale ust find
saday.

Joan. 15, 4.

„Otskui winapu oks ei woi wilja kanda is-
seennesest, kui temma ei jä winapu külge, nen-
da ka teie, kui teie ei jä minno sisse.“

*Die Johann gube ist gyltlich
D. 20. Sept. 1828*

Tallinnas,

trükkitud Dullo kirjadega 1828

Diese Schrift, die blos eine Sammlung biblischer Sprüche enthält, wird von unterzeichneten geistlichen Gliedern des Estländischen Provinzial-Consistorii approbirt.

Reval Dom, den 31. August 1828.

Arnold Friedr. Joh. Knüpffer.

Jacob Joh. Hirschhausen.

Theob. Friedr. Glanström.

P. E. Hirschelmann.

Gottfr. W. Striedter.

D. G. Michwig.

Der Druck dieser Schrift ist unter den gesetzlichen Bedingungen erlaubt.

Dorpat, den 7. Septbr. 1828.

Staatsrath und Ritter Baron
von Ungern Sternberg.

(L. S.)

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

31730

Kust sa saad head wilja kandma.

Minna ollen winapu, teie winapu ofsad.
Kes minno sisse jääb, ja minna temma sisse,
se kannab palju wilja; sest minnota ei woi
teie ühtegi tehha. Joan. 15, 5.

Kes ennast ütleb Temma sisse jäwad, se
samma peab ka nenda kaima, kui Temma
on kaimud. 1 Joan. 2, 6.

Sest kui teie lihha järrele wõttate ellada,
siis peate teie surema; agga, kui teie Wai-
mo läbbi ihho teud wõttate suretada, siis
peate teie ellama. Sest ni mitto kui Jum-
mala Waimo läbbi juhhatakse, needsinna-
sed on Jummalal lapsed. Röm. 8, 13. 14.

Agga ma ellan, ei mitte ennam minna,
waid Kristus ellab minno sees, ja mis ma
nüüd ellan libhas, sedda ma ellan uskus
Jummalal Poia sisse, kes mind on armasta-
nud, ja isseennast minno eest ärraannud.
Kal. 2, 20.

Minna ärrendan keif Kristusse läbbi, kes miind wäggewaks teeb. Wil. 4, 13.

Agga Waimo kasso on armastus, rõõm, ahho, pirk-meel, heldus, headus, truus, rtaßsandus, kassinus. Kal. 5, 22.

Mis tõssiue on, mis aus, mis õige, mis kassin, mis löbbus, mis hea on kuyida, kui üks hea kombe, ja mis kitusse wäart on, se peäle möttelge. Wil. 4, 8.

Armastus Jummalasta wästo.

Jesus wastas kirjatundiale: Se keige illem keige kassosannade seast on: Kule Israael, Jesand, meie Jummal on üks ainus Jesand; — ja sinna pead Jesand dat omma Jummalat armastama keigest ommaß süddameß, ja keigest ommaß hingest, ja keigest ommaß melest, ja keigest ommaß wäest. Mark. 12, 29. 30.

Jummal on armastus, ja kes armastusse sisse jääb, se jääb Jummalasta sisse,

ja Jummalast sisse. Armastagem Tedda, sest Ta on meid enne armastanud. 1 Joan. 4, 16. 19.

Se on Jummalasta armastus, et meie Jummalasta kassosannad peame, ja Jummalasta kassosannad ei olle mitterasted. 1 Joan. 5, 3.

Urge armastage mitte mailma, egga fedda, mis mailmas on. Kui kegi mailma armastab, selle sees ei olle mitte Jesa armastust. — Sest keif, mis mailmas on, lihha himmo, silma himmo, ja ello kõrkus, ei olle mitte Jesast, waid se on mailmast. — Ja mailma läbbab hukka ja temma himmo; agga, kes Jummalasta tahtmist teeb, se jääb iggaweste. 1 Joan. 2, 15. 16. 17.

Agga mul on middagi sinna wästo, et sa omma esimeest armastust olled mahhajatnud. Eüis mötle nüüd, kust sa olled ärralangenud, ja parranda meelt, ja te esimesest teud. Jlm. ram. 2, 4. 5.

Tännalik meel.

Mo hing! Kida Jehowat, ja keik mis minno sees, Temma pühha nimmi. Mo hing! Kida Jehowat, ja ärra unnusta mitte keik Temma heateggemissi ärra. Temma on se, kes keik so üllekohhut andeks annab, kes ärraparrandab keik so wiggadussed, kes so ello lunnastab hukatussest, kes sind ehhitab heldusse ja hallastussega kui krossniga. Paul. 103, 1-4.

Se on hea, et Jehowa tännatakse, ja Sinno nimmi laulatakse kites, Sa Keiges kõrgem! — Et so heldus hommiko, ja so rõõmsidus õ aegus kulutakse. Paul 92, 2. 3.

Kes ohwriks toob tunnistust, se auustab mind, ja walmistab teed, et ma temmale woin Jummalale õnnistust anda nälha rõmoga. Paul 50, 23.

Keik, mis teie ial wõttate tehha sanna ehk tõga, sedda tehke keik Jhesanda Jhesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja Jhesa Temma läbbi. Kol. 3, 17.

Eks künne polle puhtaks sanud? agga kus need ühheksa on? — Eks muid polle leitud, kes olleksid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga sefinnane woõra ma mees? Luk. 17, 17. 18.

Amen, kitus ja au ja tarkus, ja tänno, ja auustus ja wäggi ja rahmo olgo meie Jummalale iggaweste iggawesseks aiaks, amen. Ilm. ram. 7, 12.

Tännalik meie ärralunnastamisse meletulletamimme.

Pea meles Jესust Kristust, kes on illes ärratud surnust, kes on Daweti suggust, minno armoppetusse järrele. 2 Tim. 2, 8.

Teie teate, et teid ei ollekadduwatte asjade, ei hõbbeda egga fullaga lunnastud teie tühjast ellamissest, mis teie ollete wanemist õppinud; waid Kristusse kui ühhe ilmariggata ja puhta talle kallli werrega. 1 Peetr. 1, 18. 19.

Temma on ühhe mällestusse teinnd omma inmeasjadele: armolinne ja hallastaja on Jehowa. Laul 111, 4.

Ka meie Pasatal Kristus on meie eest tappetud. 1 Kor. 5, 7.

Gest Issand Jesus sel õsel, kui Tedda ärraanti, wöttis leiba, ja tännas, ja murdis ja ütles. Wõtke, söge, se on minno ihho, mis teie eest murtakse; sedda tehke minno mällestusfeks. Selsammal kombe, wöttis Temma ka karrika pärrast õhtosõmaaega, ja ütles: Sesimane karrikas on se uus seädus minno werre sees, sedda tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jotel minno mällestusfeks. 1 Kor. 11, 23-25.

Se Tal, mis on ärratappetud, se on wäart, et Ta wöttab wägge ja riffust, ja tarkust, ja rammo, ja auustust, ja au ja kitust. Jlm. ram. 5, 12.

Jummalafartus.

Ja nüüd Israel, mis küsib Jehowa so Jummal sinno käest? muud kui et sa pead kartma Jehowat omma Jummalat, et sa kaid keige Temma tede peäl, ja et sa Tedda armastad ja Jehowat omma Jummalat tenid keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest. 5 Mos. 10, 12.

Minna ja minno perre tahhame Jehowa tenida. Jos. 24, 15.

Ükski ei woi kahte issandat tenida, sest ehk temma wihtab ühhe ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pose, ja põlgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat. Matt. 6, 24.

Kui kegi teie seast arwab Jummalat tenia ollewad, ja ei tallitse mitte omma keelt, waid pettab omma süddant, selle Jummalat tenistus on tühhine. Üks puhhas ja ismalaitmata tenistus Jummalat ja Issa ees on se: waeste laste ja leßnaeste järrele kulumine nende willetsuskes, ja isseen-

nast ilma wiggata mailmast piddama. Jak.
1, 26, 27.

Sepärrast maenitsen minna teid, wend
nad, Jumrala sure süddamelikko hallas-
tusse läbbi, et teie annate ommad ihhud
ellawaks, pühaks ja Jummalale meelepär-
ralisests ohwriks, se olgo teie moistlik
Jummalatenistus. Rom. 12, 1.

Allandus.

Öntsad on need, kes waimus waesed on;
sest nende pärralt on taewariik. Matt. 5, 3.

Temma on laiale pillanud neid, kes su-
relisfed on omma süddame melest. Tem-
ma on mahatouknanud wäggewaid au-
järgede peält, ja allandikkud üllendanud.
Kennel nälg on, neid on Temma täitnud
hea andidega, ja rikklaid tühjalt ärrasaat-
nud. Luk. 1, 51-53.

Keik olge teine teise wasto allandikkud,
ja ehhitage ennast seestpidi allandikko me-
lega; sest Jummal paneb sureliste wasto,

agga allandikkuike annab Temma omma
armo. 1 Peetr. 5, 5.

Arwage allandusse läbbi teine teist ülle-
maks, kui isseennast. Wil. 2, 3.

Urge noudke kõrki asjo, kuid heitke en-
nast allandikkude seltsi. Rom. 12, 16.

Minna ei olle middagi keifide heategge-
miste ja keige truusse wasto, mis Ea
ommal sullasele olled teinud. 1 Mos. 32, 11.

Ja se tõlner seisis emalt, ja ei tahtnud
omma filmige taewa pole üllestõsta, waid
lõi omma wasto rindo ja ütles: Oh Jum-
mal, olle mulle pattusele armolinne! Minna
ütlen teile: Gesinnane läks alla omma
kotta parreminne õigeks moistetud kui tei-
ne. Sest, iggaüks, kes isseennast üllen-
dab, tedda allandakse; agga, kes ennast isse
allandab, tedda üllendakse. Luk. 18, 13. 14.

Truus.

Kes on nüüd üks ustaw ja moistlik
maiapidajaja, kedda isfand omma perre ülle

panneb, neile digel aial seätud roga and-
ma? Luf. 12, 42.

Se on hea, sinna hea ja ustarw sullane,
sinna olled ülle piško ustarw olhud, minna
tahhan sind ülle paljo pämma: minne om-
ma issanda rõmo sisse. Matt. 25, 21.

Kes keigewähhema sees ustarw on, se on
ka sures ustarw; ja kes keigewähhema sees
üllekohtune on, se on ka sure sees üllekoh-
tune. Luf. 16, 10.

Paljo küssitalkse iggahhe kääst, kelle kät-
te paljo on antud; ja kelle hõleks paljo on
antud, selle kääst peab weel ennam nouta-
ma. Luf. 12, 48.

Sest kennel ial on, sellele peab antama,
ja temmal peab kül ollema; agga kennel
ep olle, selle kääst peab ka ärrawdetama
mis temmal on. Matt. 13, 12.

Sullased kääst omma ennaste issandatte
sanna kuulda, keikis asjus nende mele pär-
rast olla, ja et nemmad ei hauku wasto,
ja ühtegi kõrwale ei sata, waid et nemmad

Jummala meie Önnisteggia õppetusele kei-
tipiddi woiksed illo tehha. Tit. 2, 9. 10.

Et ükski ei te üllekohto, egga petta om-
ma wenda sesimatsse asja sees, sepärrast,
et Issand on kättemaksja keige nendesi-
naste asjade pärrast. 1 Tessal. 4, 6.

Issennese ärrasalgaminne.

Käige Waimus, süs ei te teie mitte lih-
ha himmo järrele. Sest lihha himmus-
tab Waimo wasto ja Waim lihha wasto;
agga needsumatsed on teine teise wasto, et
teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate.
Agga kes Kristusse pärrast on, need on
omma lihho risti lõnud ihhaidamistega ja
himmudega. Kal. 5, 16. 17. 24.

Pangem mahha keik koormat, ja sedda
patto, mis kowwaste meie ümber seisab,
ja jookskem kannatusse läbbi sedda woido
jookmist, mis meile seätud: ja wadagem
Jesusse peäle, kes meie usso üllemfaatja
ja lõppetaja on. Ebr. 12, 1. 2.

Jesus ütles omma jüngrittele: Kui legi minno järrele tahhab tulla, se salgago isseennast ärra, ja wõtko omma risti ennese peäle, ja käigo minno järrel. Eest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello ärra kautab minno pärrast, se leiab sedda. Eest mis kasso on innimesel sest, kui temma keit se mailma kassuks saaks, agga omma hingele kahjo teeks; ehk mis lunnas-tamisse hinda woib innimenne anda omma hinge eest. Matt. 16, 24-26.

Kes omma risti ei kanna ja minno järrele ei tulle, se ei woi mo jünger olla. Luf. 14, 27.

Jggauks, kes woitleb, on keikis asjus kassin; nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad kaddurwa fronti sawad: agga meie same huffaminnemata fronti. 1 Kor. 9, 25.

Kannatus.

Ärra põlga, mo poeg, Jehowa karris-tust, ja ärra tüddi mitte ärra Temma no-mimisest. Eest, sedda Jehowa armas-

tab, sedda nomib Ta, ja Temmal on temmast hea meel, kui issal ommast poia-st. Opp. 3, 11. 12.

Kui Ta saab kurwasjand, siis hallas-tab Temma ka omma sure heldusse jär-rele. Eest Ta ei waewa ommast südda-mest, kui Ta innimesse lapsed kurwastab. Nuttol. 3, 31. 33.

Se on hea, et innimenne otab, la wait on Jehowa ärrapeästmisse järrele otes. Hea on mehhele, kui ta iffet ommas nores eas kannab. Nut. 1. 3, 26. 27.

Kui teie hingaksite, siis saaksite teie abbi. Kui teie olleksite rahhul ja lodaksite, siis olleks teil rammo. Agga teie ep olle mitte tahnud. Jes. 30, 15.

Ukspäinis Jummalajures on mo hing wait; Temma kuest tulleb mulle abbi. Laul 62, 2.

Hoidke ommad hinged omma kannatusse labbi. Luf. 21, 19.

Meie Jssanda pittamele arwage õnnis-tusseks. 2 Peetr. 3, 15.

Patto wõlg on takka aetud Temma

Käest, ja Tedda on waerwatud; agga Ta polle mitte omma suud lahti teinud: kui tal, mis wiakse arratappa, ja kui lammaš, mis suud kinnipeab omma niitjatte ees, nenda ei olle Ta mitte omma suud lahti teinud. Jes. 53, 7.

Rahhomeel.

Miskparrast nurriseb siis üks ellus inimesse? Iggamees nurrisego omma patto parrast. Rut. 1, 3, 39.

Kes on mulle taewas armsam kui Sinna? Kui ma Sinno jures ollen, ei himmusta ma ühtegi siin ma peäl. Kui mo lihha arraš põlleb ja mo südda ka, siis olled Sa, Jummal! mo süddame kalso ja mo ossa igga west. Laul 73, 25. 26.

Agga mulle on se hea Jummal liggi olles; Jehowat Jesandat pannen ma oma maks warjopaigaks, et ma juttustan Feik Sinno teggemissed. Laul 73, 28.

Agga meie teame, et Feik heaks tulleb neile, kes Jummalat armastawad. Rom. 8, 28.

Olge rahhul sega, mis ka on; sest Tema on töölnud: Ei tahha ma sunnust mahajada egga sind ei paigast mitte mahajätta. Ebr. 13, 5.

Agga Jummalakartus on suur kasso, kui meie ommaga rahhul olleme. Sest meie ep olle ühtegi ilmale tonud, arwalik on, et meie middagi ei woi maailmast arrawia. Agga kui meil peatoidust ja ihokattet on, siis peame sega rahhul ollema. 1 Tim. 6, 6-8.

Sest rahhaahnus on Feikide kurja asjade suur, mis monningad on püüdnud, ja ussust arraeksinud, ja on isseennast paljo walloga läbbipistnud. 1 Tim. 6, 10.

Julgus Jummal peäle.

Önnistud on se mees, kes lodab Jehowa peäle, ja kelle lotus Jehowa on. Jer. 17, 7. Loda Jehowa peäle Feigest ommast süd-

damest, ja ärra toeta ennast mitte omma ennese moistusse peäle, Öpp. 3, 5.

Heitke keif omma murret Temma peäle, sest Ea murretsseb teie eest. 1 Peetr. 5, 7.

Ons Jummal meie eest, kes woib meie wasto panna? Kes omma ennese Poialege polle armo annud, waid on Sedda meie keikide eest ärraannud; kuis ei peaks Temma mitte ka sellesammaga meile keif armust andma? Rom. 8, 31. 32.

Pange tähhele need linnud, mis taewa al: sest nemmad ei küüwa egga leika, egga panne kooko aitade sisse, ja teie taewane Jēsa toidab neid. Eks teie olle paljo üllemad kui need? Matt. 6, 26.

Sepärrast ei pea teie mitte murretssema ja ütlema: mis peame meie sõma? ehk mis peame meie joma? ehk misga peame meie ennast katma? Sest keif sedda noudiwad pagganad takka. Sest teie taewane Jēsa teab, et teile sedda keif tarwis lähhab. Matt. 6, 31. 32.

Ärge heitke nüüd mitte ärra omma julgust, mis sure palga saab. Ebr. 10, 35.

Lotus.

Wereta Jehowa peäle ommad teed ja loda Temma peäle; küü Ea toimetab keif hästi. Laul 37, 5.

Mo Jummal! Sinno peäle lodan ma. Ärra lasse mind mitte häbbi sisse sada. Ei sa mitte häbbisse ei ükski neist, kes Sind otawad. Laul. 25, 2. 3.

Kes Jehowat ootwad, need sawad ue rammo, ja lähhawad ülles tibadega kui kookad: nemmad jookswad, ja ei tüddi mitte ärra; nemmad käiwad, ja ei wassi mitte ärra. Jes. 40, 31.

Kannatus sadab mitto näggema, ja kui mitto on nähhud, se sadab lotust. Ägga lotus ei te meile häbbi. Rom. 5, 4. 5.

Lootte täieste se armo peäle, mis teile pakkutakse Jēsusse Kristusse ilmutamisse läbbi. 1 Peetr. 1, 13.

Siis piddagem lotusse tunnistamist il-
matagganemata; sest se on ustaw, kes
sedda tootanud. Ebr. 10, 23.

Jehowa on mo jaggo, ütleb minno hing;
sepärrast tahhan ma Temma peäle lota.
Rut. 1. 3, 24.

Lootke Temma peäle iggal aial, oh rah-
was! wallage wälja omma südda Temma
ette: Jummal on meile warjopaigaks, Sela.
Laul 62, 9.

Palwe ja eestpalluminne.

Hüa mind appi ahvastusse päwal; siis
tahhan ma sind sest wäljakiskuda, ja sinna
pead mind auustama. Laul 50, 15.

Palluge iggal aial keige palwe ja pallu-
misega waimus, ja sesamma pärrast wal-
wage keige pealeaiamisse ja pallumisega
keige pühade eest. Ewes. 6, 18.

Sepärrast maenitsen minna keigeesste,
et peab tehtama pallumissi, palwesid, pal-
lumissi teiste eest, ja tännamissi keikide

innimeste eest, kunningatte ja keikide eest,
kellel keigeüllem melewald on, et meie rah-
hosit ja waikest ello woiksime ellada keige
Jummalakartusse ja ausa ello sees. Sest
se on hea ja armas Jummal meie Du-
nisteggia melest, kes tahhab, et keik inni-
mesed peawad õntsaks sama, ja tõe tundu-
misle tullema. 1 Tim. 2, 1-4.

Kui nüüd teie, kes teie kurjad ollete;
moistate häid andid anda omma lastele,
kui palju enam annab teie Issa, kes taes
was on, häid andid neile, kes Sedda pal-
lurwad. Matt. 7, 11.

Tõest, tõest minna ütlen teile: Mis teie
ial Issalt pallute minno nimmel, sedda
annab Temma teile. Palluge, siis peate
teie wõtma, et teie rõõm woiks täis olla.
Joan. 16, 23. 24.

Armastus liggimesse wästo.

Keik se täst saab täis ühhes sannas,
selle sees: Sinna pead omma liggimesse
armastama kui isseennast. Gal. 5, 14.

Keit mis teie ial tahhate, et innimesfed teile peawad teggema, nendasammoti tehke ka teie neile; sest se on se kâst ja need prohwetid. Matt. 7, 12.

Sest kui teie neid armastate, kes teid armastawad, mis palka sate teie sest? Ets tõlnerid ka seddasamma ei te? Matt. 5, 46.

Armastage teine teist ellaste kui wennad. Teine joudko teise ette auustamisega. Olge rõõmsad rõõmsadega, ja nutke nutjatega. Rom. 12, 10. 15.

Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse kâsso. Gal. 6, 2.

Armastus on pitkamelelinne, ja näitab omma heldust ülles; armastus ei olle kadde; armastus ei te wallatust; temma ei surustelle; temma ei näita ennast kurjaste, temma ei osi omma kâsso; temma ei sa wihhaseks; temma ei mõtle kurja peäle; temmal ei olle rõmo üllekohtust, agga tõe parrast on temmal teistega rõõm. Temma sallib keit; ta ussub keit; ta todab keit; temma kannatab keit. 1 Kor. 13, 47.

Leppimisfe meel.

Armastage ommad wihhameshhed; õnistage neid, kes teid ärrawannuwad; tehke head neile, kes teid wihkawad, ja palluge nende eest, kes teile liga tewad, ja teid takkatusawad. Matt. 5, 44.

Kui se woib olla, siis piddage keige innimestega rahho, ni paljo, kui teie polest sünnib. Rom. 12, 18.

Kui nüüd sinno waenlasel nâlg on, siis sõda tedda, kui temmal janno on, siis joda tedda; sest, kui sa sedda teed, siis koggud sinna tullisid süsfi temma pea peäle. Rom. 12, 20.

Olge wihhased, agga ärge tehke mitte patto. Ärge laske päwa loja minna ommo wihhastamisfe ülle. Ewes. 4, 26.

Kui teie innimestele nende eksitussed andeks annate, siis annab ka teie taewane Jsssa teile andeks. Agga kui teie innimestele nende eksitusi mitte andeks ei anna, siis ei anna ka teie Jsssa teie eksitusi mitte andeks. Matt. 6, 14. 15.

Sepärrast ehhitage ennast kui Jummal
 ärrawallitsetud, pühhad ja armastud, süd-
 damelikko hallastussega, heldussega, allas-
 dussega, tassandussega, pitkamelega; kan-
 natage teine teisega, ja andke andeks teine
 teisele, kui kellelgi on middagi kaebamist
 teise peäle; kui Kristus teile ka on andeks
 annud, nenda tehke ka teie. Kol. 3, 12. 13.

Tassandus.

Minno armad wennad, olgo igga inni-
 menne nobbe kuulma, pitkalinne räkima,
 pitkalinne wiwhale. Sest innimesse wiwha
 ei te mitte, mis Jummal ees õige on.
 Sepärrast heitke ennesest ärra keik rojust
 ja kurjust, mis wägga paljo on, ja wõt-
 ke tassase melega wasto sedda sanna, mis
 teie sisse on istunud, ja woib teie hinged
 õntsakse tehha. Jak. 1, 19-21.

Wennad! kui innimenne ka ühhe ekfi-
 tusse sisse sattub; siis parrandage nifug-
 gust jälle tassase waimoga, kes teie wai-

molikkud ollete, ja wata hästi isseennese
 peäle, et sind ka ei kiufata. Kal. 6, 1.

Õntsad on need tassased; sest nemmad
 pearwad maad pärrima. Matt. 5, 5.

Wõtke ennesse peäle minno ifke, ja õp-
 pige minnust, et minna ollen tassane, ja
 süddamest allandil, siis leiate teie hinga-
 mist ennesse hingedele. Sest minno ifke on
 hea, ja minno loorm on kebja. Matt.
 11, 29. 30.

Et ka Kristus on teie eest kannatanud,
 ja teile tähte jätanud, et teie peate Temma
 jälgede sees käima, kes ei sõimand wasto,
 kui Sedda sõimati, kes ei ahwardand, kui
 Ta kannatas; waid andis selle holeks, kes
 viete kōhhut moistab. 1 Peetr. 2 21. 23.

Õiglane meel.

Jummal on innimesest lonud õiglaseks;
 agga nemmad isse õstiwad paljo kurje är-
 ramõtlemissi. Kogg. 7, 29.

Ma tean, mo Jummal, et Sinna süd-
dant läbbikatsud ja diged wišid on so mele
párrast. 1 Alia ram. 29, 17.

Kui meie ei ütle ennesel patto ollewad,
siis pettame meie isseennast, ja tödde ei
olle mitte meie sees. Kui meie ei ütle en-
nast patto teinud ollewad, siis teme meie
Tedda wallelikkuse, ja Temma sanna ei
olle mitte meie sees. 1 Joan. 1, 8. 10.

Kes ütleb: Minna tunnen Tedda, ja ei
pea mitte Temma kässofanna, se on wal-
lelik, ja selle sees ei olle mitte tödde.
1 Joan. 2, 4.

Siis pange nüüd mahha keik furjust,
ja keik pettust, ja kawwalussed, ja kadde-
dussed, ja keik kelekandmissed. 1 Peetr. 2, 1.

Jätke mahha wallet, ja rákige tót, ig-
gaüks omma liggimessega, sest et meie olleme
teine teise liikmed. Ewef. 4, 25.

Wata, minna lákkitan teid kui lambaid
kesket huntide sekka; sepárrast olge moist-
likud kui ussid, ja waggurad kui tuikes-
sed. Matt. 10, 16.

Digus.

Digus tõstab rahwast kõrgeks; agga pat
on rahwale tiggedaks asjaks. Öpp. 14, 34.

Sepárrast ärge wallitsego pat mitte kui
tuningas teie surrelikko ihho sees, et teie
wõttaksite temma sanna kuulda temma
himmude sees. Ärge andke ka mitte om-
mad liikmed üllekohto sõariistuks pattule;
waid andke ennast isse Jummalale kui
need, kes surnust on ellawaks sanud, ja
ommad liikmed digusse sõariistuks Jum-
malale. Rom. 6, 12. 13.

Teie peate ennesse peale wõtma sedda
uut innimest, kes Jummalale sarnatseks on
lõdud tõssise digusse ja pühitsusse sees.
Ewef. 4, 24.

Kes warrastanud on, se ärge warras-
tago mitte enam, waid tehke enneminne
tööd, ja saatko kättega head, et temmal
olleks sellele jaggada, kennel tarwis on.
Ewef. 4, 20.

Agga Sakkeus jäi seisima, ja ütles Is-
sanda wasto: Wata, Issand, minna an-

nan omma poolt warrandust waestele, ja kui ma kellelegi ollen üllekohto teinud, annan minna neljawõrra taggasi. Agga Jeesus ütles temma wasto: Tänna on sellesinnatse koiäle Onnistus tulnud. Luf. 19, 8. 9.

Mouame head, ei mitte ükspäinis Jeesanda ees, waid ka innimeste ees. 2 Kor. 8, 21.

Alitaja meel.

Temma allandas isseennast, ja wõttis fullase näggo ennesele, ja sai innimeste farnatseks, ja leiti wäljaspidisest kombest kui innimenne. Wil. 2, 7. 8.

Innimesse Poeg ep olle tulnud, et Tedda tenitakse, waid et Temma tenib, ja annab omma hinge lunastamisse hinnaks mitme eest. Matt. 20, 28.

Sedda möda kui iggawiks on armoandi sanud, nenda aitage teine teist sellega, kui

Jummalala monnesarnatse armo head maia-piddajad. 1 Peetr. 4, 10.

Urgo otsigo ükski, mis temma ennese kasso on, waid iggawiks otsigo, mis teise kasso on. 1 Kor. 10, 24.

Agga üks Samariamees käis sedda teed, ja kui ta sedda innimest näggi, sai temma südda halledaks. Ja ta tulli temma jure, ja siddus temma hawad kinni, ja wallus ölli ja wina sisse, ja tõstis tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda kõrtsi, ja kandis hoolt temma eest. Luf. 10, 33. 34.

Mis kasso on sest, mo wennad, kui legi ütleb ennesele usko ollewad? agga teggusid ep olle temmal? Kas se uff woib tedda õntsaks tehha? Jak. 2, 14.

Mis teie ial ollete teinud ühhele nende-sinnaste mo wähhematte wendade seast, sedda ollete teie mulle teinud. Matt. 25, 40.

Jõteggeminne.

Omma palle higgi sees pead sa leiba söma, senni kui sinna jälle mullaks saad,

sest sestfammast olled sa woetud; sest sinna olled põrm ja pead jälle põrmuks sama. 1 Mos. 3, 19.

Mõtle hingamisse pääwa peäle, et sa sedda pühhitsed. Kuus pääwa pead sa tööd teggema ja keik omma teggemist ärrateggema. Ugga seitsmes pääw on hingamisse pääw Jehowale sinno Jummalale. 2 Mos. 20, 8. 9. 10.

Cest ka siis, kui meie teie jures ollime, käsime meie teid sedda, et, kes ei tahha tööd tehha, se ei peage mitte söma. Cest meie kuleme, et monningad teie seas ilma hea wisita ellawad, ja ei te mitte tööd, waid atawad tühjad asjad takka. Ugga nisuggused käsime, ja maenitseme omma Jესanda Jესusse Kristusse läbbi, et nemmad waiksel wisil tööd tehhes, ommaennaste ileba peawad söma. 1 Tēssal. 3, 10. 11. 12.

Kui Jehowa ei ehita kodda, siis hõnē ehitajad nāwad seäl kallal waewa ilma aego. Kui Jehowa ei hoia liina, siis walwab wahit ilmaaego. Laul 127, 1.

Jēsandal meie Jummalal olgo lahke meel meie wasto, ja kinnitago meie kätte tööd meie jures, ja sedda meie kätte tööd kinnitago Temma. Laul. 90, 17.

Seateggeminne.

Wägga õnnis on se, kes ühhe kehwa põlwe targaste ärraawab; Jehowa peās tab tedda ärra õnnetusse pääwal. Laul. 41, 2.

Õntsad on need armolissed; sest nemmad peawad armio sama. Matt. 5, 7.

Ugga kel mailma peatoidust on, ja nāab ommal wehnal middagi tarwis ollowad, ja panneb omma süddame temma eest kinni, kuidas jāab Jummalala armastus temma sisse? Minno lapsokessed, ärge armastagem mitte sannaga egga kelega, waid teoga ja tõega. 1 Joan. 3, 17. 18.

Rāssi neid, kes rikkad sešsinnatšes ma- ilmas, et nemmad ei pea surelissed ollema, egga kadduwa rikkusse peale lootma, waid

ellawa Jummalala peäle, kes meile teik roh-
keste annab tarvidusseks; et nemmad pea-
wad head teggema, ja hea teggude sees
riffaks sama, heal meel andma ja teistele
jaggama, ja ennestele warrandust fogguma
heaks alluseks tulleva peäle, et nemmad igga-
west ello woiksid kätte sada. 1 Tim. 6, 17. 19.

Ärge unnustage mitte ärra head tehha
ja teistele jaggada; sest nisuggused ohwrid
on Jummalala mele pärrast. Ebr. 13, 16.

Agga kui meie head teme, siis ärge tüd-
digem mitte ärra, sest meie peame ommal aial
teikama, kui meie järrele ei anna. Kal. 6, 9.

Kasfinus ning puhtus.

Süddame seest tullevad wälja kurjad
mõtlemissed, tapmissed, abbiellorikkissed,
horajahhid, wargussed, waltetunnistussed,
teotamissed. Matt. 15, 19.

Olge nüüd moistlikkud ja walwsad pal-
wedele. 1 Peetr. 4, 7.

Ellage kui walguusse lapsed; ja ärge
olgo teil teggemist pimmedusse siggimata
teggudega. Ewes. 5, 10. 11.

Olge kasfinad, walwage, sest teie waen-
lane, se kurrat, käib ümber kui mõiraja
loukoer, ja otsib, kedda temma woiks ärra-
neelada. 1 Peetr. 5, 8.

Walwage ja luggege, et teie tiusatusse
sisse ei sa. Waim on külm walmis, agga
lihha on nõdder. Matt. 26, 41.

Sepärrast nüüd, ärge maggagem ka kui
need teised; waid walwagem ning olgem
kasfinad. 1 Tessal. 5, 6.

Ekst, eks teie ei tea, et teie ihho on püh-
ha Waimo tempel, kes teie sees on, kedda
teie Jummalalt sanud, ja teie ei olle mitte
isfeenneste pärrast? Sest teie ollete kalli
hinnaga ostetud; sepärrast aunstage Jum-
malat ommas ihhus ja ommas waimus,
mis Jummalala pärrast on. 1 Kor. 6, 19. 20.

Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei
sa foormatud liasõmissse, ei liajomissse, egga
peatoidusse murrettega. Luf. 21, 34.

Wagga, jummalik ello.

Agga teie ollete se ärrawallitsetud suggu, se kunninglik preestri-ammet, se pühha rahwas, se pärris-rahwas, et teie peate Selle wäggewad nouud kullutama, kes teid pimmedussest on kutsnud omma ümmelikko walgusse jure. 1 Peetr. 2, 9.

Et teie head ello peate pagganatte seas, et nemmad se eest, mis nemmad teist kui kurrateggiatetest pahha rākiwad, wōttaksid teie heateggude pärrast, mis nemmad teist nāwad, Jummalat auustada katsmisse päwal. 1 Peetr. 2, 12.

Et teie woiksite olla ilmalaitmata ja waggurad, wiggata Jummalalapsed kēf sedda tiggedat ja pōrast suggu, kelle seas teie paistate otsego selged taewa tāhhed mailmas. Wil. 2, 15.

Nenda paistko teie walgus innimeste ees, et nemmad teie head teud nāwad, ja auustawad teie isä, kes taewas on. Matt. 5, 16.

Et itski omma wennale tülli egga pahhandust ei te. Rom. 14, 13.

Hoidke ennast keige se eest, mis näitab kurja ollewad. Agga se rahho Jummalisse pūhhitsego teid lābbi ja lābbi, ja keik, mis teil on, waim, ja hing, ja ihho sago hoitud ilmalaitmata meie Issanda Jēsusse Kristusse tullemisses: 1 Tessal. 5, 22. 23.

Meel ja mõtte kāiwad taewa pole.

Entsad on need, kes puhtad süddames on; sest nemmad peawad Jummalat nāggema. Matt. 5, 8.

Kui teie nüüd Kristussega ollete ülles ärratud, siis otsige sedda, mis üllewel on, kussa Kristus on istmas Jummalal parremal kael. Mōttelge nende asjade peäle, mis üllewel on, ja ei mitte nende peäle, mis ma peäl on. Kol. 3, 1. 2.

Sest kussa teie warrandus on, seal on ka teie südda. Matt. 6, 21.

Meie ellaminne on taewas, kust meie
ka otame Dnnisteggiat, Jesandat Jesust
Kristust, kes meie alwa ihho tahhab muta,
et se Temma ärraselletud ihho sarnatseks
peab sama, sedda wägge möda, misga
Temma ka keik asjad woib ennese alla
heita. Wil. 3, 20. 21.

Wennad, minna ei arwa ennast isse
mitte seks, kes sedda kätte sanud; agga
ühhe asja ütlen minna: Ma unnustan kül
ära, mis tagga on, agga ma sirrutan
ennast senna pole, mis ees on. Minna
kui san ettesetud märgi pole, se ülleweltse
Jummala kutsmisse woidoanni pole Kris-
tusse Jesusse sees. Wil. 3, 13. 14.

Est meie peame keik arwalikkus sama
Kristusse kohto-järre ees, et iggaüks peab
sedda möda sama, kui temma ihhus on
teinud, olgo hea ehk kurri. 2 Kor. 5, 10.